

Dicséret napja

Időpont: 1965. december 12. Advent utáni 3. vasárnap

Helyszín: Győrújfalú

Oltári ige: Máté 11,2-10

Igehirdetési alapige: 1Kor 4,1-5

Énekek: 105; 10.

*Úgy tekintsen minket az ember, mint Krisztus szolgálóit és Isten titkainak sáfárait.
Ami pedig egyébiránt a sáfároknak megkívántatik, az, hogy mindenik hívnek találtassék.
Rám nézve pedig igen csekély dolog, hogy ti tőletek ítéltessem meg, vagy emberi ítélelnaptól; sőt magam sem ítélem meg magamat.
Mert semmit sem tudok magamra, de nem ebben vagyok megigazulva; aki ugyanis engem megítél, az Úr az.
Azért idő előtt semmit se ítéljete, míg el nem jő az Úr, aki egyrészt világra hozza a sötétségnek titkait, másrészt megjelenti a szíveknek tanácsait; és akkor mindenkinek az Istentől léssen a dicsérete.*

Bibliáolvasó emberek tudják, hogy a Bibliában nincs minden szó egyforma betűkkel nyomtatva. Vannak benne vastagabb betűkkel szedett versek és vannak benne címek, egészen apró betűkkel nyomva. Akik a szentírást kiadták, különböző nyomtatási formákkal bizonyos dolgokra fel akarták hívni a figyelmet. Ahol a szövegben vastagabb betűkkel van valami szedve, az azt jelenti, hogy abban valami fontos szentírási kijelentés van, ami felett nem szabad elsiklani, nagyon figyelmesen kell olvasni. Ahol a szavak apróbb betűkkel vannak nyomva, az pedig azt jelenti, hogy az a szó a Bibliában, az eredeti szövegben nincs benne, hanem azt a szöveg könnyebb megértése kedvéért a magyar nyelvhez hozzá kell tenni.

Ebben a most felolvasott szentírási szakaszban van egy ilyen szó, a harmadik versben, ahol azt olvassuk: „*Rám nézve pedig igen csekély dolog, hogy ti tőletek ítéltessem meg, vagy emberi ítélelnaptól...*” Az eredeti szövegben így van: „emeri naptól ítéltessem meg.” Tehát, ha valaki ezt meg akarta eredeti értelmében érteni, akkor csak így érthette meg: vannak napok a világon, melyek az ítélet számára vannak fenntartva. Ha idézést kapok kézhez, mert ítéletet akar mondani a bíróság felettem, akkor az ilyen nap, nem közönséges nap, még csak nem is ünnepnap, hanem ítéletnap számomra.

Van azután olyan megjegyzés is a Bibliában, ami dőlt szedésű betűkkel van nyomva, az az egyes összefüggő kifejezéseket címmel látja el. Nem minden Bibliában egyforma a cím. Az én Bibliámban például a felolvasott 4. fejezet címéül ez olvasható: Az apostolok tiszte és alacsonyága. Azért szokták ezt így megjelölni, hogyha valaki keres az Igében valamit, annak ne kelljen emiatt az egész Biblián végig keresni, elolvassa csak ezeket az apró betűkkel szedett címeket és akkor könnyebben megtalálja.

Aki az én Bibliám szerinti beosztást végezte, az úgy látta, hogy a 4. fejezet rövid tartalma: az apostolok tiszte és alacsonyága. Hát igaza van, mikor ő ezt látta e fejezet tartalmának. De azt is látnunk kell, hogy itt nem csupán elméleti kérdéstről van szó. Ez a szakasz ugyanis egészen személyi kérdést vet fel. Az a Pál apostol, aki Krisztusról olyan sokat tudott mondani, s lelkesen magasztalni, s magának csak bűneit tudta emlegetni, az nem tanítást ad itt, hanem a személyi kérdés sötét háttéréből akarja a korinthusi gyülekezetnek mondanivalóját tudtul adni.

Korinthusban, mikor ez a levél keletkezett, különösképpen, mikor másodszor kellett a korinthusi gyülekezetnek levelet írnia, igen nehéz helyzet uralkodott. Nem az volt a baj oka, hogy Korinthusban pogány környezetben élt egy kis keresztyén csapat, mert, ha elfogták őket máglyán égették el, vagy keresztre feszítették őket, de ez erősítette hitüket. Mindig akkor volt és van baj az egyházban, amikor belülről bomlik meg az egység. A gyülekezeteket kívülről nem lehet elpusztítani, csak belülről. Az egyházon külső ellenségek nem tudnak diadalt aratni, de mi magunk tönkre tudjuk tenni. Nehéz ezt elfogadni, de a történelem is ezt igazolja. Éppen azért az a Pál apostol, aki a korinthusiaknak ezt a levelet és a másodikat – sőt, a hagyomány szerint egy harmadikat is írt, de az elveszett – úgy látja, hogy igaz, személyi kérdés az, amit szóvatesz, de még sem lehet szó nélkül hagyni azt a belső háborúságot, ami a korinthusi gyülekezetben a személyi kérdés miatt támadt. A korinthusi gyülekezetben megbomlott az egység. Pál után más tanítványok kerültek oda, akik más személyeken keresztül jutottak hitre s ahelyett, hogy az élő Isten üzenete lett volna számunkra fontos, az üzenet vivőjét és hozóját látták fontosnak és szembe állították azokat egymással. Egyik arra hivatkozott: ezt Pál tanította, Pál ezt így mondta, úgy írta, így magyarázta, tehát ez az igaz! Mások azt mondták: igaz, hogy Pál így mondta, de Apollós sokkal kedvesebb, mint Pál, sokkal ékesebben szóló és világosabban fogalmaz nehéz és fontos hitbeli igazságokat és megértéséhez nem kell magyarázat, rögtön meg lehet érteni! A harmadik csoport meg azt mondta: Igaz, hogy Pál és Apollós derék emberek, Isten országa terjesztésében sok áldott munkát végeztek, de, mi ha valamiben nem értünk egyet, ha valamiben az igazságot keressük, akkor nem Pál és nem Apollós a döntő, hanem Péter! Az apostolok közül Jézus Pétert emelte ki, őt tette az anyaszentegyház fundamentomává. Voltak megint olyanok, akik nem Péterre, sem Apollósra nem hivatkoztak, hanem azt mondták, ha keresni kell az igazságot, ha arról van szó, hogy hogyan kell magyarázni Isten Igéjét, akkor arra csak Jézus Krisztus az egyedül méltó. Mi tehát Krisztusra hallgatunk egyedül! Tudjátok mi lett ebből a teológiai hitvitából? Pártokra szakadt a korinthusi gyülekezet. Volt Pál, Apollós, volt Péter és volt Krisztus párt. Tehát ezekből az emberekből – Krisztust is ebben a vonatkozásban említve -, akiket hit és erkölcs tekintetében mértékadónak, döntőbíróknak tekintettek, ők nem Isten küldötteit látták, hanem pártvezéreket csináltak belőlük. Megindult a harc. A harccal mindig együtt járt az ellenfél kisebbitése is. Ez történt Korinthusban is. Nem elégedtek meg azzal, hogy az Apollós pártiak például Pállal szemben Apollós értékeit kidomborították, Pált elkezdtek gyalázni, hibáit felnagyítani, kifejezéseinek nehézségét felhozni ellene. S a többi párt is így csinált. Még apostolságát is kétségbe vonták. Nagyon meg tudom érteni, hogy Pál nem tudta egyszerűen lerázni magáról a sok vádat, rágalmakat, apostolsága kétségbevonását, amivel őt a korinthusi gyülekezetben illették. Bántja, úgy érzi, jogosultnak érezheti magát arra, hogy kedves korinthusi gyülekezetének őszintén írjon, mintha szívét tenné ki tenyerébe. A korinthusi gyülekezet emberi ítélete után fellebbez Jézus Krisztushoz, akinek ítéletét egyedül tudja elfogadni, aki egyedül jogosult arra, hogy valakit megdicsérjen, vagy hibáit megítélje. Ez volt az a sötét háttér, amiből kivilágít ez a felolvasott szentírási szakasz.

Mit mond nekünk ez a szentírási szakasz, valami különlegeset, ami számunkra első pillanatban idegenszerűen hangzik? Az ítélet napjáról szoktunk beszélni, az adventi időben meg különösképpen, de ennek a napnak elnevezésében benne van az is, hogy ez egy félelmetes nap, amikor Isten napfényre hozza az emberek bűneit, csak az marad belőle eltemetve, amit Jézus Krisztus vére fehérre mosott, Pál pedig arról beszél:

1. Van dicséret azon a napon!

Az ítélet napján tehát van dicséret is. Ez az, ami bennünket kicsit zavar s az evangélikus teológiában ez szokatlan. De ha mi nem teszünk mást, mint az ősi reformáció alapon állva, a hitigazság számunkra csak az, ami meg van írva, akkor kénytelenek vagyunk elismerni,

bármennyire igaz is ez a hitbeli ismeretünk, meggyőződésünk szerint, mégsem szoktunk dicséretéről beszélni, mert hitünk és meggyőződésünk szerint minket csak szidni lehet és kárhozatot érdemlünk bűneink miatt. Tudjuk, nincsen bennünk semmi dicsérni való. Mi kegyelmet és nem dicséretet várunk ama napon. A Biblia mégis beszél dicséretéről. Jézus Krisztus tanításaiban és példázataiban maga is beszél az utolsó napon elhangzó dicséretekről az emberek felé. Csak pár bizonyító példára szeretném figyelmeteket felhívni. Máté evangéliumának 25. fejezetében a talentumokról szóló példázatban Isten szétosztja a talentumokat az emberek között, hogy kereskedjenek vele. Ki ennyit, ki annyit kapott. Az egyik, aki fél, hogy a talentumot el fogja veszíteni s mivel nem mer érte kockázatot vállalni, elássa. Jön a számonkérés napja és – meg van írva, nem lehet letagadni – az Úr Jézus Krisztus azt az embert, aki a talentumát megkészszerzte, – mindegy az, hogy az egyik tízet, a másik kettőt kapott –, megdicséri, azt mondva: „*Jól vagyon jó és hű szolgám, kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután; menj be a te uradnak örömébe!*”! Van egy másik példázata is Jézusnak, mely az úgynevezett girákról szól (Lk 19,12-27). Ott is azt látjuk, hogy azok, akik Isten ajándékával hűségesen bántak, megsokszorosították s így tudtak vele elszámolni, azokat Urunk megdicséri, uralmat ad nekik városok felett. Tehát dicséret és jutalom van e világon. Mikor Máté 25. fejezetében, hol Jézus az Ő ítéletéről szól, akármennyire csodálkoznak is az emberek, vannak, akiknek azt mondja: „*éheztem, és ennem adtatok; szomjúhoztam, és innom adtatok; jövevény voltam, és befogadtatok engem; Meztelen voltam, és megruháztatok; beteg voltam, és meglátogattatok; fogoly voltam, és eljöttetek hozzám*” (Mt 25,35-36). És mikor ezek azt mondják: mi nem emlékszünk erre, Ő azt feleli: én emlékszem! Látod, itt megint arról van szó, hogy az utolsó ítéletkor az emberi élet legkülönbözőbb életmegnyilvánulásaiban is, a már régen elfelejtett cselekedetek előkerülnek és dicséretet kapnak. Van dicséret és van jutalom!

2. Nincs érdem!

Igaz, van dicséret és van jutalom, de nincs érdem! És ez a kettő két különböző dolog. A hit által való megigazulás Isten oldaláról a kegyelemből való megigazulás. Pál, mikor ezt a levelet, benne az ő személyi kérdéséről ír emberek előtti becsületéről és Isten előtti helytállásáról, akkor azt írja: „*Mert semmit sem tudok magamra, de nem ebben vagyok megigazulva; aki ugyanis engem megítél, az Úr az.*” Figyelsz? Azt írja Pál: én abban a kérdésben, amivel ti engem Korinthusban vádoltok, magamat ártatlannak tudom. Én nem követtem el, és nem tanítottam olyanokat s így a rólam való vélemény összeállítására nem adtam sem jogot, sem lehetőséget, még alkalmat sem nektek, de én nem ebben vagyok megigazulva. Aki megítél engem, az Úr az! Figyeld, az az apostol, aki saját becsületét Istenre való hivatkozással védi a korinthusi gyülekezet előtt, az írja azt, hogy én Isten előtt nem tudom mivel vádolni magam ebben a kérdésben, de azért én nem merem azt mondani, hogy Isten előtt igaz vagyok! Tehát az, amit Pál önmagáról mondott, amit vele együtt minden keresztyén embernek gondolnia lehet és szabad, az két irányban jelentkezik. Van egy függőleges irány és van egy vízszintes vonal, amiben megítéli önmagát. A függőleges vonal az Istenhez való kapcsolatában nézi, a vízszintes vonal az emberekkel kapcsolatban nézi ezt a kérdést. És először, mikor ezt a levelet Pál írta, a kérdést ebben a második, a vízszintes vonalban nézi és úgy látja, hogy a korinthusiaknak sem joguk, sem okuk nincs arra, hogy felette elmarasztaló ítéletet mondjanak ki. Tehát ítélet van, dicséret lehet, de érdem nincs! Hadd mondjam el még egyszer ezt a mondatot, mert aki ezt nem érti, nem tanulja meg, az nem találhatja meg igazi értelmét a mai napra kijelölt szentírási szakaszban. Tehát: Ítélet van, dicséret lehet, érdem nincs! A dicséret Isten jóságának bizonyítéka első sorban, nem pedig az ember jóságáé. Amire Pál apostol utal, nem az emberi érdem elismerése, hanem Isten jóságának és örömének elismerése. Ezért van az, hogy aki nem várja, az kap, aki várja és követeli, az nem kap. Gondolj csak – hogy másra ne utaljak – a hegyibeszédben Máté 7. fejezetére, ahol emberek állanak Jézus elé, akik nagyon meg vannak

elégedve keresztyénségükkel és elmondják, milyen nagy dolgokat cselekedtek az Ő nevében s Jézus azt mondja rá: „*Sohasem ismertelek titeket; távozzatok tőlem, ti gonosztevők!*” (Mt 7,23). Tehát aki várja, az nem kap, de aki nem várja, az kegyelemből kap. Gondolj arra is, hogyan megy a templomba a szentírás elbeszélése szerint a publikánus. Csak hátul az ajtó közelében áll meg és mellét verve, bűnbánattal csak az az imádsága: „*Isten, légy irgalmas nékem bűnösnek!*” (Lk 18,13). Az Úr Jézus azt mondja: „*ez megigazulva méne alá az ő házához...*” (Lk 18,14). De, aki odaállt a gyülekezet elé és mellét verve így szól: Uram, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember, mint az a publikánus az ajtó mellett, böjtölök minden héten kétszer is, tizedet adok mindenből. Milyen jó az egész családom és így tovább sorolja fel érdemeit, ez nem megy megigazulva haza a templomból. De az a másik, aki nem vár és nem követel, csak kér és könyörög, az igazságot kap Jézustól. Aki ezt az ellentétet ebben a szentírasi szakaszban Pál apostol megfogalmazásában nem látja meg, az nem találta meg ennek az egész szakasznak központi gondolatát. Van tehát dicséret azon a napon, amelyen megítéltetnek az emberek, de érdem nincs!

3. A dicséret más, mint az embereké!

Más az a dicséret, amit akkor ad az Úr emberekről, mint az emberek dicsérete. Az emberek is mondhatnak ítéletet egymásról. Ez az ítélet nem mindig rosszindulatú, kárhoztató ítélet, de az embereket félre lehet vezetni, Isten pedig félrevezethetetlen. Figyeld csak meg, mit mond az apostol az 5. versben: „*Azért idő előtt semmit se ítéljete, míg el nem jő az Úr, aki egyrészt világra hozza a sötétségnek titkait, másrészt megjelenti a szíveknek tanácsait; és akkor mindenkinek az Istentől lesz a dicsérete*”. Tehát mikor mi emberek egy másikról véleményt mondunk, akkor igen sokszor elfelejtjük azt a két korlátot, ami között mi e területen mozoghatunk. Mondhatunk véleményt, de ennek a véleménynek annak tudatában kell elhangzania, hogy a sötétség titkait én nem ismerem. Ugyanis, minden ember a másik ember számára titok. Mi csak azt látjuk, amit emberi szem láthat. Csak következtethetünk viselkedéséből, mondataiból, de hogy mi van benne, belelátni gondolataiba, nem tudok. Az emberek óriási többsége álarcot hord és mást mutat, mint ami. Mennyi mézes-mázos szó hangzik el s a szívben meg gonosz indulat van. Megfojtaná egyik a másikat egy kanál vízben. Mennyi jóindulatot mutatunk mások felé, bent pedig tele vagyunk ítélettel feléjük s önmagunkkal való meglepődéssel. Ha egy kérdésben állást foglalunk a cselekedeteket ismerve, az indító okokat, amelyek igazi értékét vagy értéktelenségét adják az emberi cselekedetnek, nem ismerjük. Az ember sötétségének titka el van rejtve előlünk, a cselekedetek hátterét, a szíveknek tanácsait egyedül csak Isten ismeri. Ezért más, sokszor egészen más Istennek rólunk alkotott véleménye, mint az embereké.

Tegyük fel hát ez Ige kapcsán magunkhoz ezt a kérdést: Vajon az ítélet és a leleplezések napján, mikor a sötétség cselekedetei nyilvánvalókká lesznek, talál-e rajtam vagy bennem Isten valami dicsérni valót?...

4. Isten dicsérete nem az eredményt méri, hanem a hűséget!

Még egy kérdés van az Igével kapcsolatban, amit fel kell tennünk magunknak, amit az Írás világosan leszögez: Isten dicséreténél nem az eredményt méri, hanem a hűséget. Személyesen így szól Pál e kérdéstről az első versben: „*Úgy tekintsen minket az ember, mint Krisztus szolgáit és Isten titkainak sáfárait. Ami pedig egyébiránt a sáfároknak megkívántatik, az, hogy mindenik hívnek találtassék.*” Ma nem igen szokták használni a hív szót, inkább a hűséges szót. Tehát a sáfároktól az kívántatik, hogy mindenben hűségesnek találtassanak. Ez igazságosabb mérték, mint az eredmény alapján való megítélés. Pál ezt a kérdést nem elvi igazságként szögezi le, ő

személyesen szól e kérdésről. Őt ítélik meg és nagyon helytelenül járnak el azok, akik az embert úgy mérik, hogy az eredményt nézik. Az eredmény alapján való megítélés ingatag talajon áll, mert az eredmény nem egészen tőlünk függ. Méltányos, de szigorú mérték az, amit az Úr alkalmaz. Ő a hűséget méri és mindegy, hogy a példázat szerint az egyik ember öt talentumot tud felmutatni, a másik csak kettőt eredményképpen, de mindegyik megsokszorozótva tudja az eredményt felmutatni élete munkája kapcsán. A hűség ugyanaz mindegyiknél és ezt a hűséget méri az Úr.

Milyen lesz ezen a mérlegen az én ítéletem?... „*Mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok*” (Mt 25,13) – mondja maga az Úr –, mikor eljövök és elszámoltatlak benneteket. Mondd: dicséret napja lenne-e ez Isten részéről az én számomra az ítéletnek e napja?... Erre a nehéz kérdésre testvéreim én csak egy feleletet tudok adni. Egész őszintén megmondom mi ez a felelet: akkor én a kérdésre, hogy Isten részéről az ítélet napja az én dicséretem napja lesz-e, nem merek igennel felelni, mert ismerem bűneimet, de nem merek nemmel sem felelni, mert ismerem Krisztus bűntörlő vérét is. Én csak egyet tudok: bármikor jöjjön el számomra annak a számonkérésnek nagy napja, az a nap Krisztus dicséretének napja lesz! Az én Megváltóm dicséretének napja. Lehet, hogy az Úr irgalomból talál valamit életemben is dicsérni valót, dicséretre méltó eredményt, de én csak egyet tudok mondani: Krisztust illeti minden dicsőség akkor is, mert ami bennem jó és örökkévaló érték, az minden az Ő kegyelmének ajándéka.

Várod-e te testvérem a dicséretnek ezt a napját?... Boldog, aki várja, még boldogabb, aki Krisztusban megtalálja.

Ámen.

Imádkozzunk:

Hálát adunk Neked Urunk, hogy Szentlelked által nem hagysz bennünket békén pihenni és aludni a biztonság párnáján, hanem újra meg újra felrázod lelkiismeretünket. Az Írásból elének állítod kemény szavadat, hogy azután a kétségbeesett, megrettent bűnösnek hirdesd nemcsak az igazságot, hanem ennél sokkal többet: kegyelmes ítéletedet. Köszönjük, hogy azzal a reménységgel nézhetünk a nagy leszámoltatás napja elé, hogy tudjuk, hogy az nemcsak a számonkérés napja lesz – milyen csodálatos, mennyire túlhalad ez minden elképzelést –, hanem a Krisztus dicséretének napja és Krisztusban az én dicséretemnek napja is lesz. Óh, Urunk, rejsz el minket minden bűnünkkel együtt, hogy ne lássék belőle már e földön és az ítélőszék előtt sem semmi más, mint a Krisztus-dicséret: Méltó a megöltetett Bárány, hogy vegyen dicséretet, tisztességet és áldást örökkön örökké!

Ámen.

Oltár előtti ima:

Úr Isten, mennyei Atyánk! Hálát adunk Igédért, amely magadhoz, országodba hív minket és követeidért, akik akaratom titkait hirdetik. Világosíts meg Szentlelkeddel, hogy megértsük hívásaid. Követeid szavával rázz fel minket, hogy megértsük üzenetedet és képmutatás nélkül szolgáljunk Téged. Kérünk, áldd meg családjunkat, községünket, gyülekezetünket, hazánkat, népünket, tedd a Te népeddé. Adventünket szenteld meg karácsonyra készülő, Téged váró boldog örömmel. Add, hogy mikor majd egyszer eljön számunkra a búcsúzás ideje és az Előtted való megjelenés ideje, akkor mi is így tudjunk énekelni: Boldog örömnappá derült ránk az Úr Jézus által.

Ámen.